

PSP

PODZEMNO SKLADIŠTE PLINA
Zagreb, Veslačka 2 – 4

GODIŠNJE IZVJEŠĆE O STANJU DRUŠTVA ZA 2022. GODINU

Direktor:
Vlado Vlašić, dipl.oec.

Zagreb, svibanj 2023. godine

SADRŽAJ

SADRŽAJ.....	2
1. IZVJEŠĆE UPRAVE O STANJU DRUŠTVA	3
2. NAJVAŽNIJI POSLOVNI POKAZATELJI.....	5
3. NATURALNA REALIZACIJA.....	7
3.1. KOMERCIJALNO POSLOVANJE	7
3.2. UPRAVLJANJE SKLADIŠNIM KAPACITETIMA	13
3.3. ODRŽAVANJE SUSTAVA SKLADIŠTA PLINA.....	17
4. RAZVOJ I INVESTICIJE	19
5. FINACIJSKA IZVJEŠĆA DRUŠTVA.....	22
5.1. RAČUN DOBITI I GUBITKA.....	22
5.2. IZVJEŠTAJ O FINACIJSKOM POLOŽAJU / BILANCA	23
5.3. IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA	24
6. UPRAVLJANJE RIZICIMA	25
7. PLANIRANI DALJNI RAZVOJ DRUŠTVA	29
8. VAŽNI POSLOVNI DOGAĐAJI NAKON 31.12.2022. GODINE	31

1. IZVJEŠĆE UPRAVE O STANJU DRUŠTVA

Podzemno skladište plina d.o.o. (dalje u tekstu: PSP ili Društvo) je društvo u 100%-tnom vlasništvu operatora plinskoga transportnog sustava – tvrtke Plinacro d.o.o. Osnovna djelatnost PSP-a je skladištenje prirodnog plina. PSP, kao operator sustava skladišta plina, prema odredbama Zakona o tržištu plina (NN 18/18, 23/20), odgovoran je za rad, održavanje i razvoj sustava skladišta plina. Obavlja energetska djelatnost kao javnu uslugu, dostupnu svim kupcima i energetskim subjektima, po reguliranoj cijeni i prema reguliranim uvjetima pristupa. Kontinuiranim održavanjem i profesionalnim upravljanjem sustavom skladišta plina i tijekom 2022. godine odrađene su sve nominacije korisnika te ostvaren pozitivan poslovni rezultat.

Osnovni cilj kod izrade poslovnih planova je optimiziranje prihoda i racionalizacija troškova uz zadržavanje sigurnog, pouzdanog i učinkovitog sustava skladišta plina, dostatnosti prihoda za uspješno podmirivanje svih dospjelih obveza (tekuće obveze i obveze po dugoročnim kreditima), očuvanje cjenovne konkurentnosti u odnosu na skladišta u okruženju (adekvatan omjer cijene usluga i tehničkih mogućnosti) te dostatnosti prihoda za tekuće održavanje i daljnje investicijske aktivnosti s ciljem povećanja fleksibilnosti usluga.

Operativno poslovanje i investicijska ulaganja provode se u skladu s godišnjim planom poslovanja Društva. Tijekom 2022. godine nastavljen je započeti investicijski ciklus te se dio nastavlja i u 2023. godini.

U 2022. godini PSP je nastavio ranije započetu realizaciju investicijskog projekta izgradnje novog podzemnog skladišta plina na lokaciji eksploatacijskog polja za podzemno skladištenje plina Grubišno Polje (dalje u tekstu: PSP Grubišno Polje). Svrha izgradnje PSP Grubišno Polje jest povećanje kapaciteta sustava skladišta plina u Republici Hrvatskoj (dalje u tekstu: RH), pokrivanje vršnih potreba za potrošnjom plina, optimizacija rada sezonskog skladišta plina PSP Okoli, pružanje novih i proširenih usluga u skladištenju prirodnog plina te povećanje fleksibilnosti opskrbe, sigurnosti i neovisnosti plinskog sustava RH u cjelini. Planirani radni volumen novog podzemnog skladišta plina iznosi 117.000.000 m³ plina (prema prihvaćenom Projektu razrade i eksploatacije za PSP Grubišno Polje), planirani maksimalni izlazni kapacitet 100.000 m³/h te maksimalni

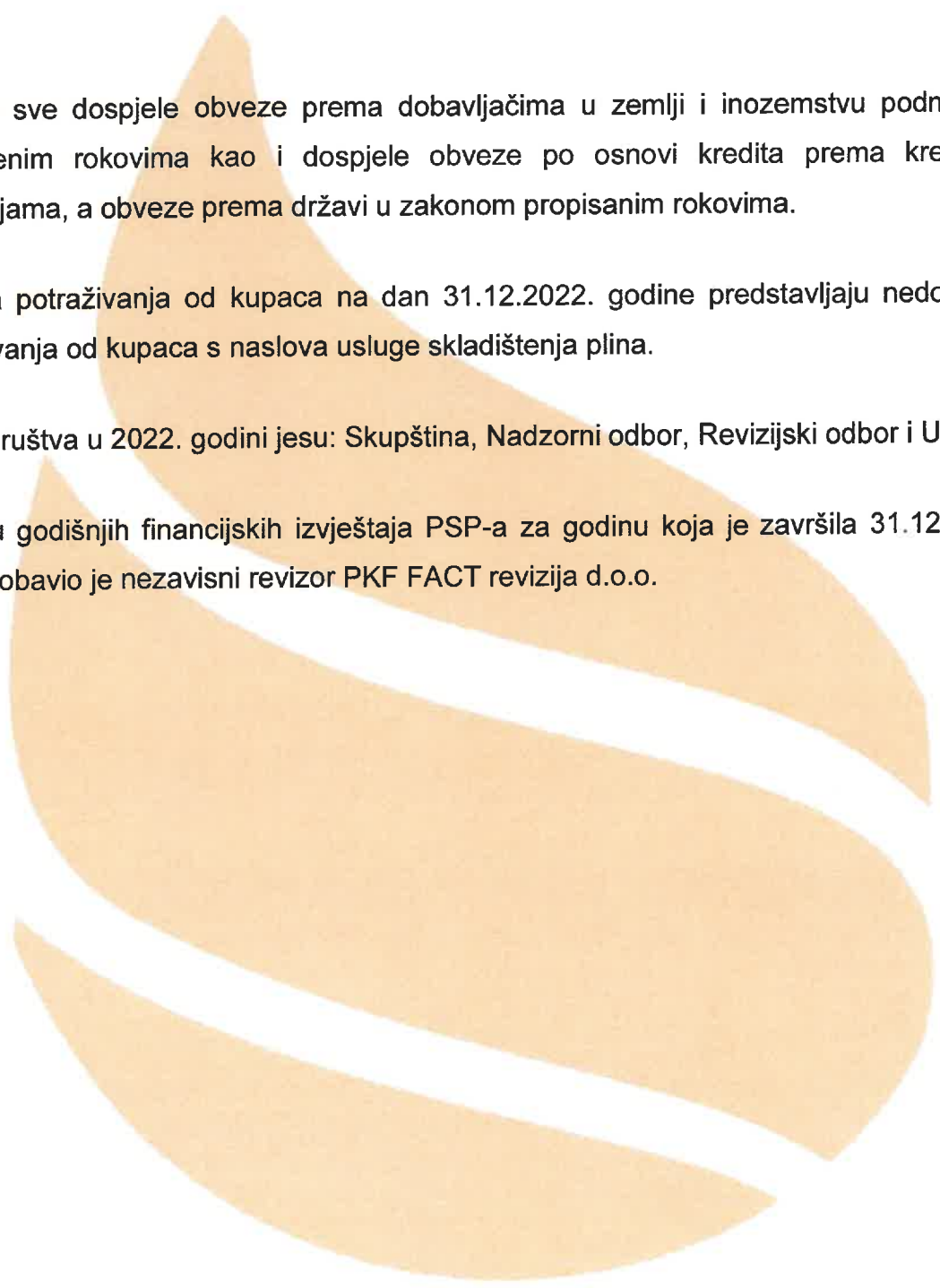
kapacitet utiskivanja plina u skladište do 70.000 m³/h, uz mogućnost višestrukog punjenja i pražnjenja skladišta tijekom godine. Važno je za napomenuti i da je Odlukom Povjerenstva za procjenu i utvrđivanje prijedloga strateških projekata nadležnog Ministarstva projekt izgradnje PSP Grubišno Polje uvršten na Listu strateških projekata RH.

PSP je sve dospjele obveze prema dobavljačima u zemlji i inozemstvu podmirio u ugovorenim rokovima kao i dospjele obveze po osnovi kredita prema kreditnim institucijama, a obveze prema državi u zakonom propisanim rokovima.

Ukupna potraživanja od kupaca na dan 31.12.2022. godine predstavljaju nedospjela potraživanja od kupaca s naslova usluge skladištenja plina.

Tijela Društva u 2022. godini jesu: Skupština, Nadzorni odbor, Revizijski odbor i Uprava.

Reviziju godišnjih financijskih izvještaja PSP-a za godinu koja je završila 31.12.2022. godine obavio je nezavisni revizor PKF FACT revizija d.o.o.

2. NAJVAŽNIJI POSLOVNI POKAZATELJI

Najvažniji poslovni pokazatelji za razdoblje 2021. i 2022. godine:

NAJVAŽNIJI POSLOVNI POKAZATELJI RDG	Ostvarenje 2022.	Rebalans Plana 2022.	Ostvarenje 2021.	Indeks 2/3	Indeks 2/4
1	2	3	4	5	6
	u 000 kn	u 000 kn	u 000 kn		
UKUPNI PRIHODI	125.221	124.603	136.497	100,50	91,74
Poslovni prihodi	124.787	124.472	136.340	100,25	91,53
Financijski prihodi	434	131	157	331,02	275,50
UKUPNI RASHODI	122.648	123.888	110.926	99,00	110,57
Poslovni rashodi	114.544	120.197	106.560	95,30	107,49
Financijski rashodi	8.105	3.691	4.367	219,59	185,60
DOBIT/GUBITAK RAZDOBLJA	2.074	587	20.756	353,42	9,99
BROJ ZAPOSLENIH na dan 31.12.	82	92	77	89,13	106,49

Ukupni se prihodi sastoje od poslovnih i financijskih prihoda, a u izvještajnom razdoblju ostvareni su na razini od 100,50% ukupno planiranih prihoda za isto razdoblje.

Poslovni prihodi u kumulativu su veći za 315.013 kuna u odnosu na planirane – odnose se na prihode od usluge skladištenja plina i ostale poslovne prihode.

Povećanje financijskih prihoda za 276.234 kune u odnosu na isto razdoblje 2021. godine odnosi se na ostvarene prihode od državnih potpora, najvećim dijelom temeljem Uredbe Vlade RH o otklanjanju poremećaja na domaćem tržištu energije (NN 104/22, 106/22 i 121/22).

Poslovni rashodi bez amortizacije, vrijednosnog usklađenja i rezerviranja manji su za 10.783.330 kuna odnosno 13,06% u izvještajnom razdoblju u odnosu na planirane dok su poslovni rashodi manji za 5.653.384 kn odnosno 4,70% u odnosu na planirane za izvještajno razdoblje. Usporedni pregled poslovnih rashoda bez amortizacije, vrijednosnog usklađenja i rezerviranja u izvještajnom razdoblju 2022. godine u odnosu prema istom razdoblju prošle godine prikazuje povećanje i to u iznosu od 14.195.837 kuna, odnosno 24,65%, dok su ukupni rashodi iz poslovne djelatnosti veći za 7.983.936 kuna odnosno 7,49% u odnosu na isto razdoblje prethodne godine.

NAJVAŽNIJI POSLOVNI POKAZATELJI BILANCA	Ostvarenje 2021.	Ostvarenje 2022.	Razlika (3-2)	Indeks 3/2
1	2	3	4	5
	u 000 kn	u 000 kn	u 000 kn	
Dugotrajna imovina	697.179	722.321	25.142	103,61
Kratkotrajna imovina	155.200	146.598	-8.602	94,46
Plaćeni troškovi budućeg razdoblja i obračunati prihodi	308	660	352	214,26
UKUPNO IMOVINA	852.687	869.579	16.892	101,98
Temeljni (upisani) kapital	535.020	535.020	0	100,00
Zadržana dobit	11.273	32.029	20.756	284,11
Dobit ili gubitak poslovne godine	20.756	2.074	-18.682	9,99
KAPITAL I REZERVE	567.049	569.123	2.074	100,37
REZERVIRANJA	41.218	41.252	34	100,08
Dugoročne obveze	133.584	165.044	31.460	123,55
Kratkoročne obveze	110.073	93.064	-17.009	84,55
Odgodeno plaćanje troškova i prihod budućeg razdoblja	763	1.096	333	143,61
UKUPNO KAPITAL I OBVEZE	852.687	869.579	16.892	101,98
ULAGANJE U DUGOTRAJNU IMOVINU	5.369	78.133	72.764	1.455,26

Rebalansom Plana poslovanja za 2022. godinu predviđeno je ukupno 84.102.000 kuna namijenjenih za ulaganje u investicijske projekte, odnosno u razvoj novih kapaciteta sustava skladišta plina u RH kroz realizaciju projekta izgradnje PSP Grubišno Polje.

Ostvarenje ulaganja u projekte:

Red. br.	OPIS	Ostvarenje 2022.	Rebalans Plana 2022.	Indeks 3/4
1	2	3	4	5
		u 000 kn	u 000 kn	
1.	PSP GRUBIŠNO POLJE*	77.189	84.102	91,78
	UKUPNO ULAGANJE U PROJEKT	77.189	84.102	91,78

* isporučena je i oprema u vrijednosti od 77.000.342,40 kuna, ali je ta oprema do ugradnje i puštanja u rad evidentirana u Izvještaju o financijskom položaju / Bilanci u kategoriji izvanbilančnih zapisa jer ne čini imovinu PSP-a. Nakon ugradnje i puštanja u rad, oprema će biti evidentirana u imovini PSP-a.

3. NATURALNA REALIZACIJA

3.1. KOMERCIJALNO POSLOVANJE

PSP se u svojstvu operatora sustava skladišta plina promatra u okviru europskog plinskog tržišta, koje u posljednjih godinu dana, a naročito od početka rata u Ukrajini prolazi vrlo turbulentno razdoblje kako u pogledu cijena, tako i izvora dobave i transporta.

Obzirom na veliku neizvjesnost glede izvora dobave, skladišta plina sve su više prepoznata kao strateška imovina zemalja koje imaju skladišne kapacitete. U kontekstu sigurnosti opskrbe, skladišta plina predstavljaju ključni dio plinske infrastrukture, jer osiguravaju dodatnu opskrbu plinom u slučaju velike potražnje ili prekida opskrbe. Osim sigurnosti opskrbe, njihova tržišna vrijednost potvrđuje se i kroz doprinos fleksibilnosti isporuke te optimizaciji portfelja opskrbljivača i trgovaca plinom. Prema podacima GIE¹ ukupan radni volumen europskih podzemnih skladišta plina na dan 31.12.2022. godine iznosi 1.119 TWh.

Osim utjecaja na uravnoteženje ponude i potražnje odnosno na sigurnost opskrbe, skladištenje plina ima pozitivan utjecaj na ubrzanje razvoja obnovljivih izvora energije u integriranom energetsom sustavu, u kojemu se očekuje vodeća uloga vodika kao najvažnijeg energenta buduće klimatske neutralnosti. Stoga će kapaciteti podzemnih skladišta plina imati direktan utjecaj na rezultat postojećeg i budućeg ekonomskog okruženja na europskom energetsom tržištu.

Zahvaljujući ulozi skladišnih kapaciteta s aspekta uravnoteženja sustava, koja se kao što je prethodno navedeno, s plinskog širi na cjelokupni energetska sustav, skladišta plina u budućnosti imati će veliku ulogu u dekarbonizaciji cjelokupnog energetska tržišta i mogućnostima upravljanja energetska sustavom.

Geopolitička situacija nakon ruske invazije na Ukrajinu početkom 2022. godine dodatno je pojačala neizvjesnost vezanu uz opskrbu plinom, a time i potrebu za dobro popunjenim

¹ Gas Infrastructure Europe <https://agsi.gie.eu/#>

skladištima za potrebe opskrbe plinom u zimskoj sezoni 2022./2023., kako bi se izbjegla prošlogodišnja situacija nedovoljno popunjenih skladišta na početku ogrjevnog sezone 2021./2022. koju su europska skladišta dočekala na povijesno niskoj razini od 838 TWh. Početkom navedene ogrjevnog sezone skladišta su bila na svega 75% zapunjenosti, što predstavlja najnižu razinu u posljednjih šest godina. Visoke cijene plina, koje su i u drugom tromjesečju 2022. godine nastavile rasti, dovele su opskrbljivače u nezavidnu poziciju, koja je uzrokovala stagnaciju u popunjavanju zakupljenih skladišnih kapaciteta u tom ciklusu utiskivanja, a time i neizvjesnost vezanu uz sigurnost opskrbe u nadolazećoj ogrjevnoj sezoni.

Kako bi ublažila nastalu situaciju i zaštitila građane i gospodarstvo zemalja Europske Unije (dalje u tekstu: EU) od poremećaja na energetsom tržištu i ovisnosti o uvoznim fosilnim gorivima iz Rusije, Europska komisija (dalje u tekstu: EK) predložila je niz mjera za rješavanje temeljnih uzroka problema na tržištu plina, osiguranje sigurnosti opskrbe za ogrjevnog sezonu 2022./2023. i kasnije te ubrzano uvođenje obnovljive, „zelene“ energije. S tim ciljevima u svibnju 2022. godine EK usvojila je strategiju „REPowerEU“ koja podupire koordinirano planiranje i financiranje prekogranične i nacionalne infrastrukture, kao i energetskih projekata i reformi u državama članicama.

Dana 29.6.2022. godine Europski parlament usvojio je Uredbu (EU) 2022/1032 o izmjeni uredbi (EU) 2017/1938 i (EZ) br. 715/2009 u pogledu skladištenja plina s ciljem zaštite zemalja EU od rizika budućih prekida u opskrbi plinom. Sukladno navedenoj Uredbi skladišta plina u EU do 1.11.2022. godine trebaju biti popunjena do najmanje 80% kapaciteta, a od 2023. godine nadalje, do 90% kapaciteta. Uredbom su za svaku državu članicu određeni i posredni ciljevi zapunjenosti skladišta za 2022. godinu i to na dane: 1.8., 1.9. i 1.10.2022. godine.

Nadalje, svi operatori skladišta plina u EU morat će proći kroz novi postupak certificiranja kako bi se smanjio rizik od vanjskog utjecaja koji bi mogao ugroziti sigurnost opskrbe ili bilo koji drugi ključni sigurnosni interes u EU. Nova pravila trebaju pridonijeti boljoj popunjenosti skladišta te smanjenju rizika sigurnosti opskrbe i osiguranju konkurentnosti zemalja EU.

Dana 23.11.2022. godine usvojena je provedbena Uredba EK 2022/2301 o utvrđivanju krivulje punjenja s prijelaznim ciljevima za 2023. godinu za svaku državu članicu koja ima podzemne sustave skladišta plina na svom državnom području i izravno su povezani s njezinim tržišnim područjem. Tom Uredbom definiraju se prijelazni ciljevi odnosno obvezujuće razine zapunjenosti skladišta na dane prijelaznih ciljeva u 2023. godini (1.2., 1.5., 1.7. i 1.9.) za svaku državu članicu EU. Nadležna tijela svake države članice o istima su obvezna informirati EK, a sukladno navedenom i PSP je na propisane datume dužan informirati nacionalno tijelo odnosno imenovanog subjekta o razini zapunjenosti podzemnog skladišta plina Okoli.

Temeljem Uredbe Vijeća (EU) 2022/2576 o jačanju solidarnosti boljom koordinacijom kupnje plina, pouzdanim referentnim vrijednostima cijena i prekograničnim razmjenama plina od 19.12.2022. godine skladišta plina su proglašena kritičnom infrastrukturom za sigurnost opskrbe. Uredba je donesena u cilju rješavanja problema visokih cijena plina u EU uvođenjem privremenih mehanizama za zaštitu građana i gospodarstva te koordinaciju prilikom nabave plina uspostavljanjem usluge kojom se omogućuju agregiranje potražnje i zajednička kupnja plina od strane poduzeća s poslovnim nastanom u EU. Uredba propisuje i mjere za djelotvornije korištenje plinske infrastrukture.

Prema podacima GIE, zapunjenost europskih skladišta na dan 1.11.2022. godine bila je na razini od 94,91% s uskladištenom količinom plina od 1.059,41 TWh, a na dan 31.12.2022. godine 83,35% s uskladištenom količinom plina od 932,82 TWh.

Slijedom navedenih aktivnosti EK, a radi činjenice da zbog visokih cijena plina nije bilo interesa za utiskivanje plina u skladište, Vlada RH je dana 3.6.2022. godine, prije donošenja spomenute Uredbe EK o skladištenju plina, donijela Odluku o osiguranju zaliha plina na teritoriju RH (NN 63/22) kojom je Hrvatska elektroprivreda d.d. (dalje u tekstu: HEP d.d.) zadužena osigurati količine plina u iznosu od 270.830.000 m³ te da predmetnu količinu plina utisne u sustav skladišta plina PSP-a.

Uredbom o otklanjanju poremećaja na domaćem tržištu energije (NN 104/22, 106/22, 121/22, 156/22), Vlada RH propisala je da HEP d.d. dodatne količine plina nabavljenih temeljem ove Uredbe skladišti u skladišnim kapacitetima PSP-a u skladu s tehničko-tehnološkim mogućnostima skladišta.

Radi usklađivanja s europskim propisima i smjericama za uspostavu jedinstvenog europskog standarda kvalitete plina te praksom u državama članicama EU vezano na obračun isporučene energije plina izražene pri gornjoj ogrjevnoj vrijednosti plina, a ne donjoj ogrjevnoj vrijednosti plina, PSP je u razdoblju od 2. do 16.9.2022. godine na javno savjetovanje dao prijedlog Izmjena i dopuna Pravila korištenja sustava skladišta plina (dalje u tekstu: Pravila). Na temelju Odluke o davanju suglasnosti HERA-e od 23.9.2022. godine, PSP je donio Izmjene i dopune Pravila, koje su stupile na snagu 27.9.2022. godine (NN 111/22). Vezano uz navedeno, tijekom rujna 2022. godine obavljene su prilagodbe informacijske platforme PSP-a, preračun ugovorenih kapaciteta i krivulja utiskivanja i povlačenja, preračun zaliha na dan 30.9.2022. godine, prilagodba skladišnih parametara i sl., a kako bi se od 1.10.2022. godine omogućile nominacije i evidentiranje zaliha plina iskazane po gornjoj ogrjevnoj vrijednosti.

U svojstvu operatora sustava skladišta plina, odnosno energetskog subjekta, koji djelatnost skladištenja plina obavlja kao javnu uslugu, PSP je u pružanju te usluge obvezan osigurati:

- primjenu utvrđenog iznosa tarifnih stavki za skladištenje plina prema reguliranim uvjetima,
- kvalitetu usluge, sigurnost i pouzdanost opskrbe te
- zaštitu okoliša, zdravlja, života i imovine građana.

U prvom kvartalu 2022. godine, temeljem članka 48. Metodologije utvrđivanja iznosa tarifnih stavki za skladištenje plina (NN 48/18), primjenjivale su se cijene usluga skladištenja definirane Odlukom o iznosu tarifnih stavki za skladištenje plina (NN 122/16). HERA je novu Odluku o iznosu tarifnih stavki za skladištenje plina, za treće regulacijsko razdoblje, donijela na 10. sjednici Upravnog vijeća održanoj 16.3.2022. godine (NN 36/22). Radi prelaska s obračuna energije po donjoj ogrjevnoj vrijednosti na gornju ogrjevnju vrijednost HERA je dana 14.9.2022. godine donijela novu Odluku o iznosu tarifnih stavki za skladištenje plina za treće regulacijsko razdoblje od 1.10.2022. do 31.12.2026. godine (NN 108/22).

Glavna značajka Metodologije jest zasnivanje na metodi poticajne regulacije, odnosno na metodi maksimalno dopuštenog prihoda (revenue cap). Planirani dozvoljeni prihod treba

pokriti opravdane troškove poslovanja ostvarene pri obavljanju energetske djelatnosti skladištenja plina i osigurati prinos od reguliranih sredstava.

Pružene nestandardne usluge u 2022. godini PSP je naplaćivao prema Cjeniku nestandardnih usluga (NN 141/21,108/22) koje je HERA donijela na temelju Metodologije utvrđivanja cijene nestandardnih usluga za transport plina, distribuciju plina, skladištenje plina, prihvata i otpremu ukapljenog plina i javnu uslugu opskrbe plinom (NN 48/18, 25/19, 134/21 i 9/22). U razdoblju od 1.1. do 31.3.2022. godine na snazi su bili Ugovori o skladištenju plina za 94 standardna paketa skladišnog kapaciteta (dalje u tekstu: SBU) od kojih su 54 SBU-a ugovorena na rok do 31.3.2026. godine, a 40 SBU-a bila su ugovorena na rok do 31.3.2022. godine.

U lipnju 2021. godine provedena je aukcija za prodaju 32 SBU-a koje je PSP stavio na raspolaganje tržištu na rok od 1.4.2022. do 31.3.2027. godine. Svi ponuđeni SBU-i su prodani uz rezultirajuću aukcijsku premiju od 25,10%.

Temeljem Odluke Vlade RH o osiguranju zaliha plina na teritoriju RH u lipnju 2022. godine dio skladišnih kapaciteta, za razdoblje do kraja tekuće skladišne godine, prenesen je s korisnika E.ON plin d.o.o. i Prvo plinarsko društvo d.o.o. na HEP d.d.

Uz operatora transportnog sustava na plinskom tržištu RH na dan 31.12.2022. godine registrirano je 39 opskrbljivača plinom, 37 trgovaca plinom i jedan proizvođač prirodnog plina (https://www.hera.hr/hr/html/registar_dozvola.html), a svi oni imaju zakonsko pravo pristupa sustavu skladišta plina. Korisnicima skladišnih kapaciteta je putem informacijske platforme PSP-a omogućeno trgovanje plinom u skladištu kao i trgovanje kapacitetima sustava skladišta plina na sekundarnom tržištu, pri čemu kupac koristi skladišne kapacitete, a u ugovornom odnosu s PSP-om i dalje ostaje primarni ugovaratelj. Tijekom 2022. godine na sekundarnom tržištu zabilježeno je sedam transakcija plinom u skladištu između korisnika sustava skladišta plina s prometom od 44.837 MWh/GCV.

PSP je za razdoblje od 1.6. do 30.9.2022. godine, korisnicima koji već imaju ugovoren radni volumen, ponudio dodatne kapacitete utiskivanja u okviru pojedinačne stalne usluge u količini od 4.671.600 kWh/dan/NCV. Ukupno ponuđeni kapacitet bio je zakupljen do kraja kolovoza 2022. godine. Nominirani podaci korisnika sustava skladišta plina o

utisnutoj ili povučenoj energiji plina nakon svake nominacije/renominacije dostavljaju se Operatoru transportnog sustava koji ih koristi i u svrhu nominacija korištenja transportnog sustava.

STANJE ZALIHA PLINA U SKLADIŠTU

Zaliha plina korisnika skladišta na određeni dan evidentirana je u Izvještaju o financijskom položaju / Bilanci u kategoriji izvanbilančnih zapisa, jer ne čini imovinu PSP-a. Praćenje stanja zapunjenosti skladišnih kapaciteta nužno je zbog troškova energenata koji nastaju pri utiskivanju plina u skladište. Uz zalihe korisnika, PSP prati i vlastite zalihe plina koje koristi za internu potrošnju.

Stanje zaliha plina

Stanje zapunjenosti skladišta 31.12.2022. [MWh/GCV]	Stanje zapunjenosti skladišta 31.12.2021. [MWh/GCV]	Odnos 1/2	Zapunjenost u odnosu na zakupljeni radni volumen od 4.772.475 [MWh/GCV]
1	2	3	4
4.359.466	2.956.709	147,44%	91,35%

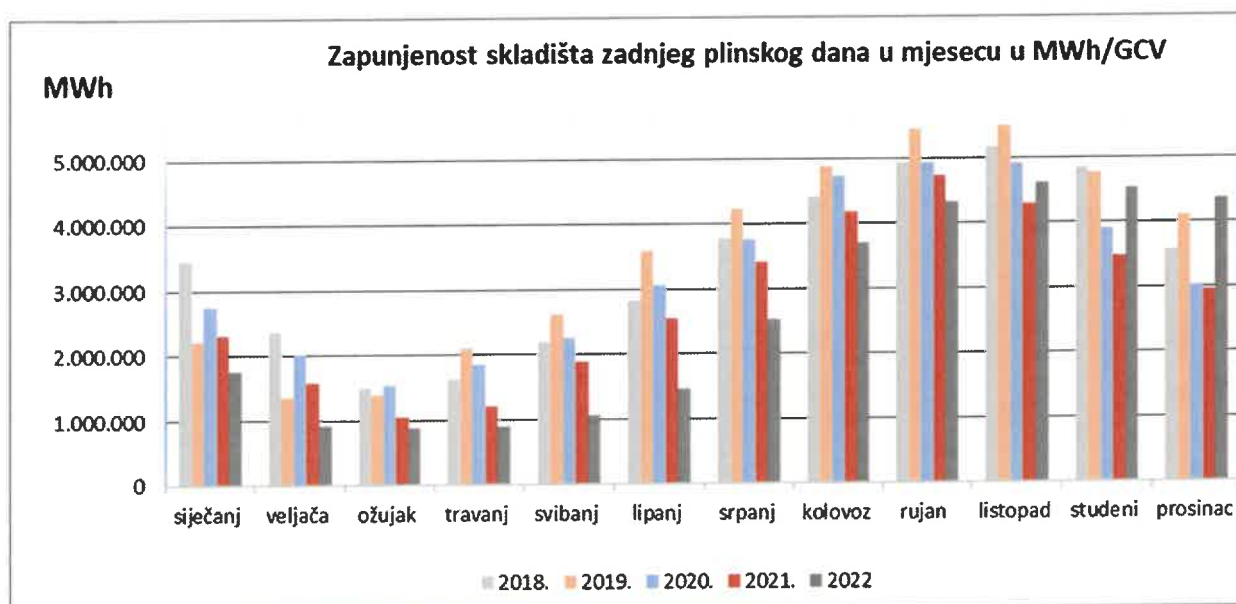
Na kraju plinskog dana 31. prosinca 2022. godine ukupne zalihe korisnika u skladištu iznosile su 4.359.466 MWh/GCV.

Standardni paket skladišnog kapaciteta (SBU)

Zakupljene usluge skladištenja					
Broj korisnika	Broj SBU-a	Radni volumen [MWh/GCV]	SBU*		
			kapacitet utiskivanja		kapacitet povlačenja
			stalni [MWh/d]	stalni [MWh/d]	stalni [MWh/d]
1	2	3	4	5	
8	86	4.772.475	43.866	51.575	

* SBU – standardni paket skladišnog kapaciteta (standard bundle unit) – paket radnog volumena u iznosu od 55.493,9 MWh/GCV s pridruženim krivuljama ovisnosti kapaciteta utiskivanja i kapaciteta povlačenja o obujmu plina uskladištenog u određenom trenutku.

Zapunjenost skladišta u razdoblju 2018.-2022. godine

Na dan 31.12.2022. godine količina plina u skladištu bila je 47,44% veća nego na isti dan prethodne godine.

3.2. UPRAVLJANJE SKLADIŠNIM KAPACITETIMA

U izvještajnom razdoblju od 12 mjeseci sustav skladišta radio je u dvije skladišne godine i to od 1.1.2022. do 6.3.2022. u skladišnoj godini 2021. (34. ciklus), te u skladišnoj godini 2022. od 7.3.2022. do 31.12.2022. godine (35. ciklus).

Veličine koje definiraju skladište prema „Elaboratu o građi, obliku, veličini i obujmu geoloških struktura pogodnih za skladištenje prirodnog plina Eksploatacijsko polje ugljikovodika PSP Okoli“ ur.broj 1501-2021/UD od siječnja 2022. godine (dalje u tekstu: Elaborat) su sljedeće:

- radni volumen, maksimalni: 438.000.000 m³ plina
- kapacitet povlačenja, (Max Qph): 240.000 m³/h plina
- kapacitet utiskivanja, (Max Quh): 180.000 m³/h plina

Definirani su i minimalni kapaciteti i to:

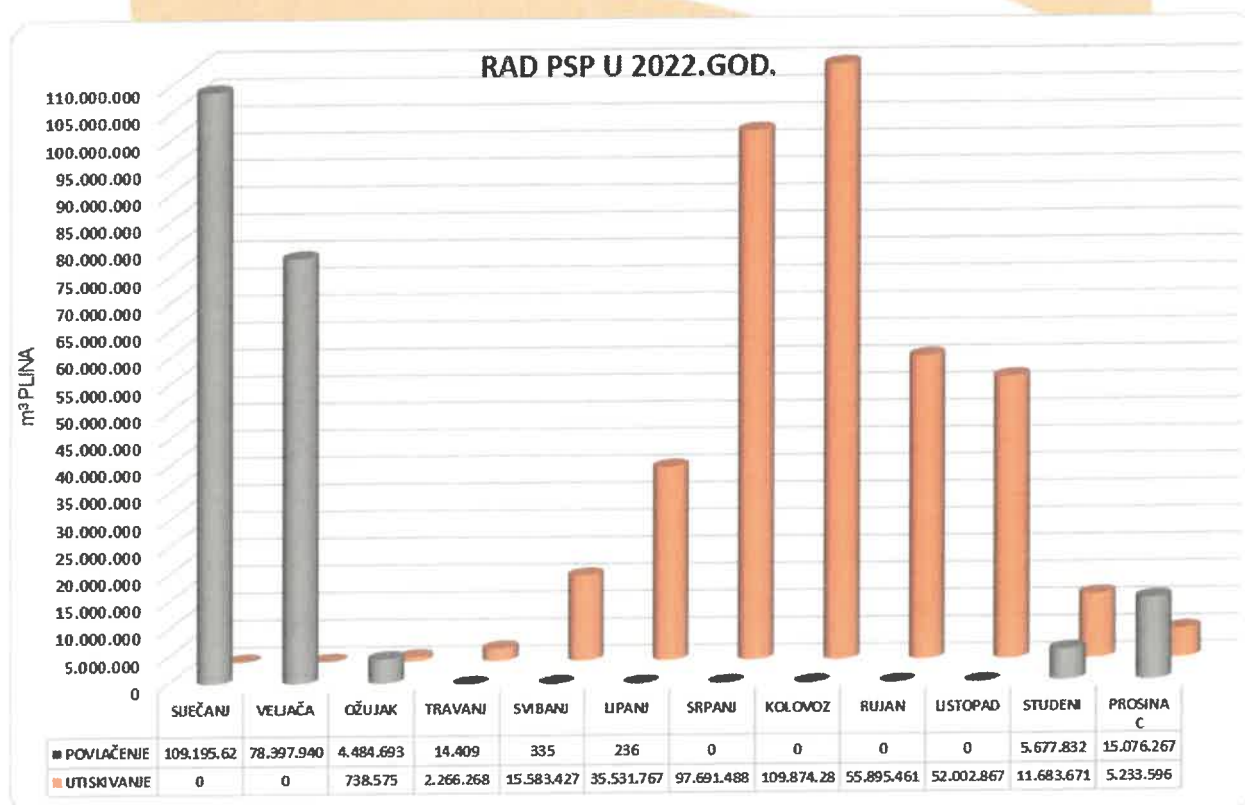
- minimalni satni kapacitet povlačenja plina (Min Qph): 20.000 m³/h
- minimalni satni kapacitet utiskivanja plina (Min Quh): 27.000 m³/h

U 2022. godini podzemno skladište plina prema gore navedenim tehničkim parametrima radilo je na osnovu nominacija korisnika skladišnog sustava i operatera transportnog sustava, odnosno potrebama plinskog sustava RH. Tijekom godine, prema nominacijama korisnika, bilo je 350 promjena režima rada, a od toga u 35. ciklusu utiskivanja 208 promjena. Sve radne bušotine primale su i povlačile očekivane količine plina pri zadanim uvjetima rada.

Tijekom godine nije zabilježen niti jedan zastoj koji bi utjecao na izvršenje prihvaćenih nominacija korisnika, što znači da je procesna oprema radila prema potrebama i projektiranim radnim parametrima.

Ukupno je kroz ležište PSP-a prošlo $Q_{uk} = 599.348.748 \text{ m}^3$ plina. Od tog iznosa $Q_p = 212.847.339 \text{ m}^3$ je povučeno dok je $Q_{ut} = 386.501.409 \text{ m}^3$ plina utisnuto. 34. ciklus povlačenja završio je 6.3.2022. godine. Stanje skladišta iznosilo je $Q_{skl} = 79.790.319 \text{ m}^3$ plina. Referentni tlak ležišta, temeljen na izmjeranim tlakovima mjernih bušotina OK-24 i OK-40, iznosio je 80 bar.

Prikaz rada PSP Okoli u 2022. godini

U fondu je 37 bušotina, 26 bušotina je radnih, 9 bušotina je mjernih (služe za praćenje stanja ležišta) te dvije utisne za povratno utiskivanje ležišne vode (OK-1 i OK-27).

I tijekom rada skladišta u 2022. godini zamijećeno je odstupanje u odnosu ležišnog tlaka i količine plina koja se vodi u radnom volumenu. U važećem Rudarskom projektu navodi se pomicanje histereze ležišnog tlaka u desno, koje je uslijedilo nakon 2005. godine (jedan od razloga je pretlačivanje ležišta u 20. ciklusu do referentnog tlaka od 201,5 bar 2007. godine), što je dovelo do povećane migracije plina u slabije propusne dijelove ležišta.

Iz tih razloga, napravljeni su novi proračuni radnih karakteristika PSP Okoli, a rezultati su prikazani u navedenom Elaboratu. Obveza izrade Elaborata proizlazi iz važećeg Pravilnika o rezervama (NN 95/18, NN 87/22), članka 47. koji propisuje da se novi elaborat obavezno izrađuje kada dolazi do promjene radnog volumena ili plinskog jastuka kod geoloških struktura pogodnih za skladištenje prirodnog plina. Navedenu problematiku gubitka plina iz radnog volumena uslijed migracije plina potvrdio je završetak 30. ciklusa povlačenja 9.4.2018. godine kada je uz stanje skladišta od $Q_{skl} = 138.268.367 \text{ m}^3$ plina izmjeren ležišni tlak od 80 bar (donja granica ležišnog tlaka). Slijedom toga, a kako bi mogao ispuniti ugovorne obaveze prema korisnicima, PSP je započeo nadoknadu migriranog plina kupovinom plina sukladno financijskim mogućnostima Društva te je u razdoblju od listopada 2018. godine do studenog 2019. godine kupljeno/nadoknađeno oko $67.000.000 \text{ m}^3$ plina.

Odnos izmjerenih vrijednosti srednjeg ležišnog tlaka u usporedbi sa stanjem plina u skladištu tijekom 2021. i 2022. godine potvrdio je da je navedenom kupnjom nadoknađena otprilike polovina količine migriranog plina. Preostalu količinu migriranog plina planira se nadoknaditi s pridobivenim plinom iz ležišta Grubišno Polje kada krene eksploatacija istoga. Potrebu nadoknade plina u funkciji rada skladišta potvrdio je i završetak 34. ciklusa povlačenja, koji je završio 6.3.2022. godine, kada je stanje skladišta iznosilo $Q_{skl} = 79.790.319 \text{ m}^3$ plina, a referentni tlak ležišta, temeljen na izmjerenim tlakovima mjernih bušotina OK-24 i OK-40 iznosio je 80 bar. Od početka ciklusa utiskivanja 7.3.2022. godine pa do 3.4.2022. skladište je fizički mirovalo te je došlo do stanja skladišta s minimalnom količinom plina u 2022. godini koja je iznosila $Q_{skl} = 79.774.943 \text{ m}^3$ plina sa tlakom ležišta od 83 bara. Blago povećanje referentnog

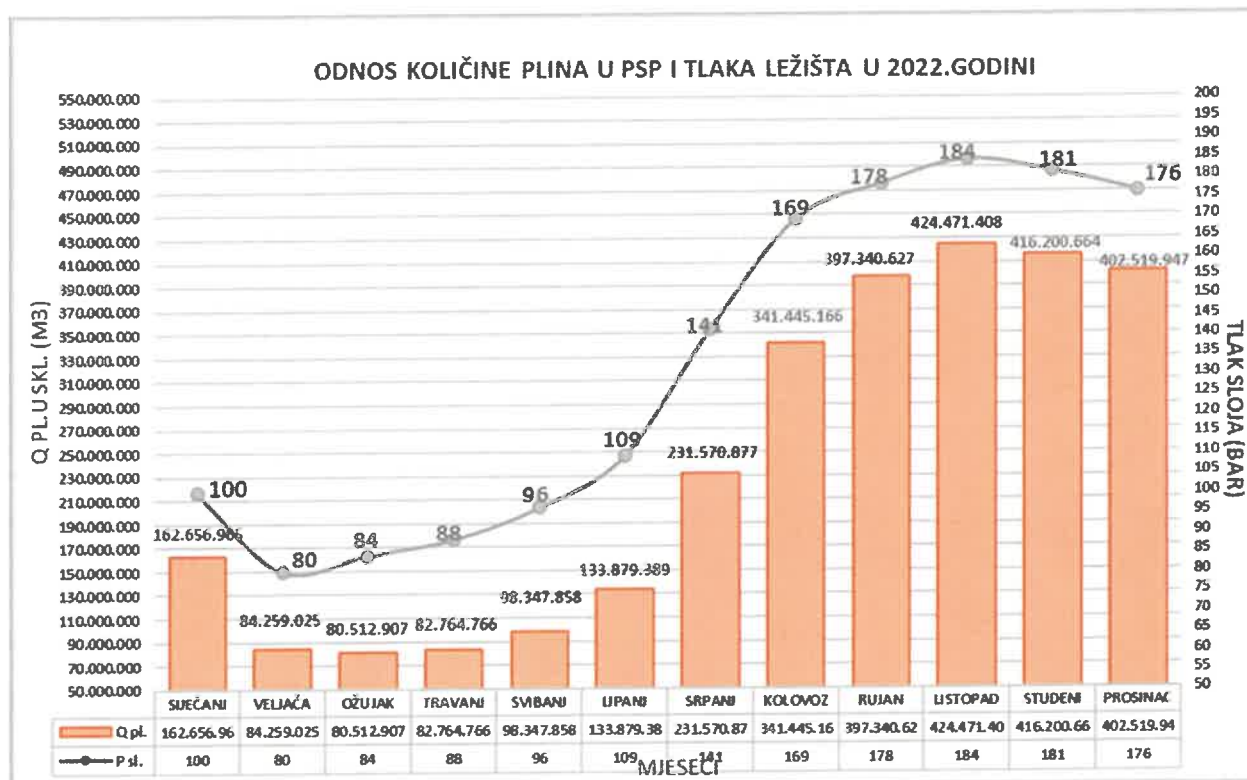
tlaka ležišta u fazi mirovanja je rezultat aktiviranja udaljenih dijelova ležišta sa slabim hidrodinamičkim svojstvima u vremenu kada je referentni ležišni tlak na ranije spomenutim mjernim bušotinama bio na izrazito niskim vrijednostima.

Krizna situacija sa opskrbom plinom uvjetovana ratnom situacijom u Ukrajini utjecala je na specifičnu dinamiku rada skladišta u 34. ciklusu povlačenja (dugotrajni rad sa maksimalnim količinama povlačenja prema krivulji povlačenja korisnika) te drugačiju dinamiku rada na početku 35. ciklusa utiskivanja. U povijesti rada skladišta od početka njegovog rada 1987. godine nije se dogodilo da je skladište toliko dugo radilo sa maksimalnim količinama povlačenja. Od 7.1.2022. godine skladište je prema krivulji povlačenja radilo svakodnevno (24h) sa maksimalnim količinama povlačenja. Iz tog razloga već početkom ožujka (sukladno Pravilima korištenja sustava skladišta plina) u razdoblju od 3.3.-6.3.2022. godine provedena su redovna HD mjerenja i nakon toga promjena ciklusa rada, kako bi se provjerilo da li je dugotrajan rad ležišta i bušotina pod maksimalnim opterećenjem ostavio traga na ležište i bušotine.

Tijekom 2022. godine dinamika rada skladišta bila je značajno drugačija od dinamike rada u dosadašnjem radu skladišta te je u kolovozu 2022. godine utisnuto 109.874.289 m³ plina, što predstavlja najveću utisnutu mjesečnu količinu plina od početka rada skladišta.

Od 14.12. do 28.12.2022. godine obavljen je modificirani izokronalni test (jedna vrsta hidrodinamičkih mjerenja) kako bi se utvrdile trenutne karakteristike povlačenja bušotina pri višem tlaku ležišta. Mjerenja su obavljena sa bušotinama Ok-20, Ok-35, Ok-2, Ok-33, Ok-38, Ok-23, Ok-62, Ok-32, Ok-39 i Ok-63. Sa predmetnim mjerenjem također se htio utvrditi utjecaj različitih režima rada tijekom 2022. godine (dugotrajno maksimalno povlačenje, dugo mirovanje te maksimalne mjesečne količine utiskivanja) na samo ponašanje skladišta.

Prikaz kretanja odnosa količine plina u skladištu i referentnog srednjeg ležišnog tlaka temeljenog mjerenjem tlaka ušća mjernih bušotina OK-24 i OK-40 tijekom 2022. godine.

3.3. ODRŽAVANJE SUSTAVA SKLADIŠTA PLINA

Radovi na održavanju sustava skladišta plina obavljani su sukladno planu održavanja, što obuhvaća strojarske, elektroenergetske, instrumentacijske, strojarsko-montažne, građevinske te radove na tehničkoj zaštiti objekata, osoba i ostale imovine, zatim radove interventnog održavanja prema potrebi te sve zakonom predviđene preglede, servise i mjerenja na objektima, opremi i okolišu.

U potpunosti je postignuto:

- funkcionalnost i raspoloživost objekata i uređaja potrebnih za utiskivanje plina,
- funkcionalnost i raspoloživost objekata i uređaja potrebnih za povlačenje plina,
- funkcionalnost sustava za nadzor i upravljanje poljem i postrojenjem,
- funkcionalnost i pouzdanost sustava opskrbe električnom energijom,

- funkcionalnost i pouzdanost sustava za mjerenje skladištenih količina plina,
- funkcionalnost blokadnih sustava za tehnološku zaštitu objekata,
- poštivanje zakonskih propisa i tehničkih normi i
- određivanje ispravnih režima utiskivanja i povlačenja i vođenja rada podzemnog ležišta.

Održavanjem je osigurano da su sve radne bušotine primale i proizvodile očekivane (projektirane) količine plina pri zadanim uvjetima rada.

Od kompleksnijih radova obavljani su:

- godišnji servisni radovi motokompresorskih MK-1N, MK-2N, MK 170/3, 171/4 i MK-5N jedinica i pratećih postrojenja. Tijekom 35. ciklusa utiskivanja sve jedinice radile su dobro bez veće problematike,
- hidrodinamička mjerenja na bušotinama na kraju 34. ciklusa povlačenja i početku 35. ciklusa utiskivanja te na kraju 35. ciklusa utiskivanja i početku 35. ciklusa povlačenja, u svrhu bolje karakterizacije hidrodinamičkih svojstava ležišta te kvalitetnijeg praćenja radnih karakteristika skladišta i
- ostali rudarski radovi na bušotinama: Ok-33, Ok-20 i Ok-26.

4. RAZVOJ I INVESTICIJE

PSP GRUBIŠNO POLJE

U okviru provedbe aktivnosti na realizaciji investicijskog projekta izgradnje PSP Grubišno Polje, na lokaciji eksploatacijskog polja za podzemno skladištenje plina Grubišno Polje, u 2022. godini odvijali su se radovi izgradnje budućih naftno-rudarskih objekata i postrojenja na prve tri planirane etape izgradnje, sukladno izdanim građevinskim dozvolama, odnosno lokacijskoj dozvoli (radovi su započeli 21.2.2022. godine). U nastavku je dan kratak pregled izvedenih radova i rezime stanja izgradnje objekata i postrojenja za cijelu prethodnu godinu:

1. etapa izgradnje: Rekonstrukcija magistralnog plinovoda Virovitica – Kutina DN 500/50 izgradnjom plinskog priključnog čvora Grubišno Polje, izgradnja mjerne stanice i spojnog plinovoda od mjerne stanice do plinskog čvora:

- dovršeni su svi strojarški radovi na priključnom čvoru na transportni sustav, krajem godine u tijeku je bila montaža servisnog kontejnera na priključnom čvoru te solarnih panela,
- izgrađen je spojni plinovod od priključnog čvora do mjerne stanice (unutar objekta plinske stanice),
- završene su mjerne linije unutar mjerne stanice i montirana je nadstrešnica mjerne stanice, a krajem godine u tijeku je bila montaža čelične konstrukcije samog objekta mjerne stanice i
- u mjesecu prosincu u tijeku su bili završni elektrotehnički i instrumentalni radovi na objektima ove etape.

2. etapa izgradnje: Izgradnja plinske stanice i priključnog plinovoda od bušotine Gr-1z do plinske stanice u funkciji inicijalnog crpljenja procijenjenih pridobivih količina rezervi prirodnog plina ležišta bušotinom Gr-1z koja će se opremiti za inicijalno crpljenje:

- izvedeni su radovi na montaži čelične konstrukcije i krovišta hale kompresornice, koja je i najveći objekt buduće plinske stanice, montirana je mosna dizalica nosivosti 30 tona, kompresorska jedinica i pogonski motor postavljeni su na temelje te je izvršeno centriranje opreme,

- izvedeni su građevinski radovi iskopa i armirano-betonski radovi na temeljima na kojima će biti montirana glavna oprema za opremanje budućeg postrojenja,
- izvedeni su strojarsko-montažni radovi i antikorozivna zaštita cijevnih linija, razvoda i mostova na postrojenju te kompletnih kontejnera s opremom (kotlovnica, priprema instrumentacijskog zraka, kontejneri za smještaj i rad osoblja i dr.), kao i pojedine glavne opreme na gotove temelje (separator, dehidracijska kolona i dr.),
- položen je priključni plinovod (4") od buduće plinske stanice do proizvodne bušotine Gr-1z te je izvršena tlačna proba istog,
- izvedeni su elektrotehnički i instrumentalni radovi, radionički su izrađeni, dopremljeni i na postrojenju montirani svi razvodni ormari za pojedine kontejnere, krajem godine u tijeku je bilo polaganje kablskih trasa po postrojenju,
- izvršeno je tvorničko ispitivanje (FAT) DCS-a, tj. upravljačkog softvera postrojenja,
- provedeni su geodetski radovi iskolčenja te snimanja izvedenog stanja radova.

3. etapa izgradnje: Izgradnja priključnog plinovoda od bušotine Gr-2z do plinske stanice u funkciji inicijalnog crpljenja procijenjenih pridobivih količina rezervi prirodnog plina ležišta bušotinom Gr-2z koja će se opremiti za inicijalno crpljenje – za ovu etapu izgradnje Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja izdalo je građevinsku dozvolu s danom 21.10.2022. godine te su radovi započeli u zadnjem kvartalu 2022. godine:

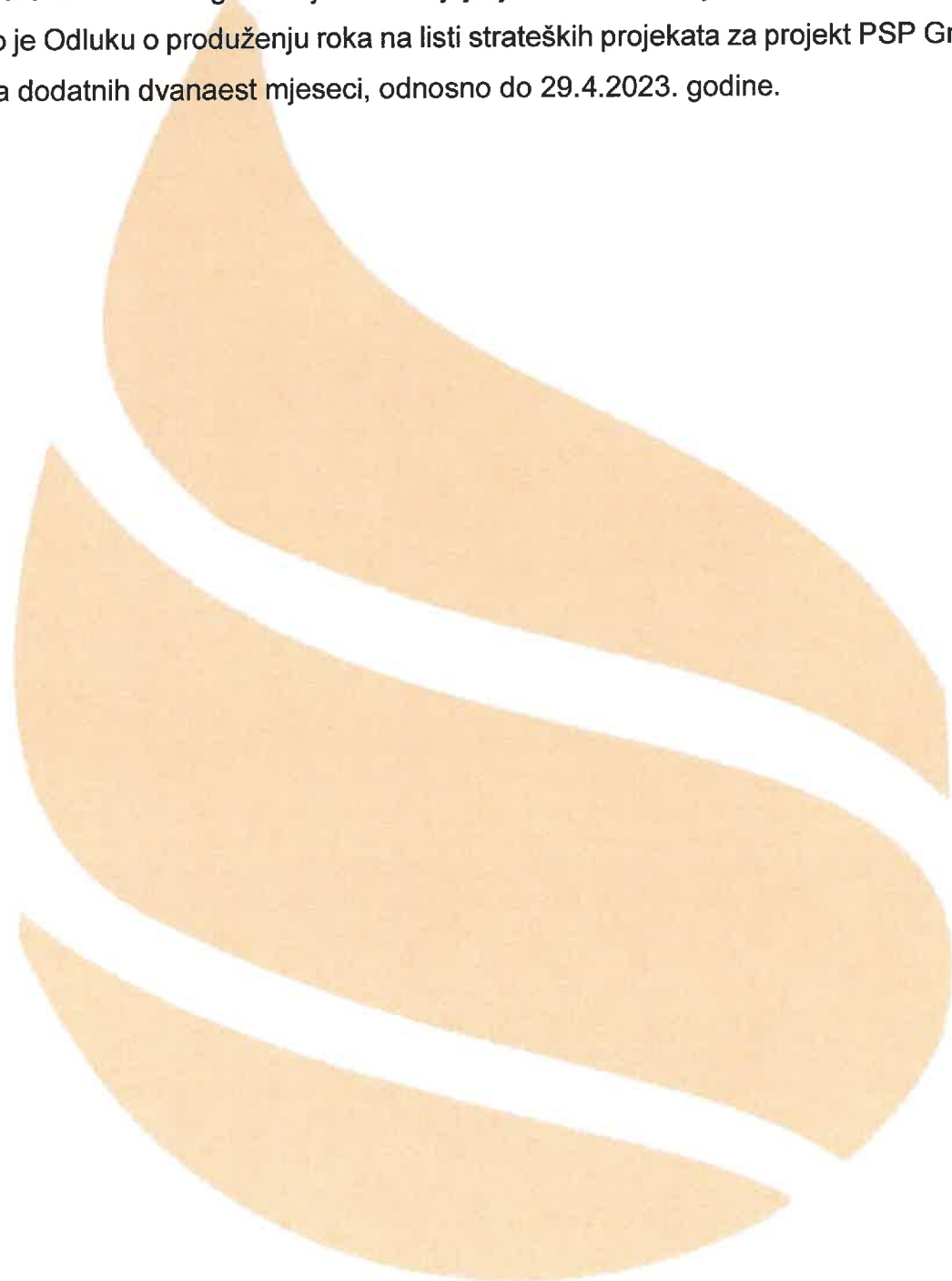
- izvođenje radova izgradnje priključnog plinovoda (6") i kondenzatovoda (2") od buduće plinske stanice do proizvodne bušotine Gr-2z započelo je čišćenjem trase, razvozom cijevi te polaganjem cjevovoda u pripremljeni rov i
- završeno je postavljanje cjevovoda i svi varilački radovi na cijeloj trasi, osim posebnih mjesta, tj. prelaza ispod cesta i vodotoka.

Formiran je stručni tim za puštanje postrojenja u rad („commissioning“) koji je započeo s radom krajem 2022. godine. Fokus rada tima je izrada svih potrebnih procedura i radnih uputa za (prvo) puštanje postrojenja u rad, kao i za redovan rad i održavanje postrojenja.

S obzirom na projektirani obim radova izgradnje naftno-rudarskih objekata i postrojenja, trajanje izgradnje ugovoreno je na 12 mjeseci. Do kraja 2022. godine nije bilo odstupanja od planiranog vremenskog plana izgradnje koja bi mogla utjecati na planirani i ugovoreni rok završetka izgradnje (do 21.2.2023. godine). Puštanje postrojenja u rad u svrhu

pridobivanja plina iz ležišta planira se za drugi kvartal 2023. godine, po ishođenju dozvole za probnu eksploataciju.

Povjerenstvo za procjenu i utvrđivanje prijedloga strateških projekata Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja na svojoj sjednici održanoj dana 29.4.2022. godine donijelo je Odluku o produženju roka na listi strateških projekata za projekt PSP Grubišno Polje za dodatnih dvanaest mjeseci, odnosno do 29.4.2023. godine.

5. FINANCIJSKA IZVJEŠĆA DRUŠTVA

5.1. RAČUN DOBITI I GUBITKA

Opis	Ostvarenje 2022.	Rebalans Plana 2022.	Ostvarenje 2021.	Indeks 2/3	Indeks 2/4
1	2	3	4	5	6
	u 000 kn	u 000 kn	u 000 kn		
A POSLOVNI PRIHODI (I. do III.)	124.787	124.472	136.340	100,25	91,53
I. Prihodi od prodaje s poduzetnicima unutar grupe	1.486	1.483	1.289	100,18	115,28
II. Prihodi od prodaje (izvan grupe)	122.385	122.246	120.791	100,11	101,32
III. Ostali poslovni prihodi (izvan grupe)	917	743	14.259	123,33	6,43
B POSLOVNI RASHODI (I. do VII.)	114.544	120.197	106.560	95,30	107,49
I. Materijalni troškovi (a.+b.+c.)	48.931	58.343	34.701	83,87	141,01
a.) Troškovi sirovina i materijala	34.575	39.064	19.418	88,51	178,06
b.) Troškovi prodane robe	0	0	0	0,00	0,00
c.) Ostali vanjski troškovi (troškovi usluga)	14.355	19.279	15.283	74,46	93,93
II. Troškovi osoblja (a.+b.+c.)	16.003	16.797	16.769	95,27	95,43
a.) Neto plaće i nadnice	9.695	10.216	10.323	94,90	93,92
b.) Troškovi poreza i doprinosa iz plaća	4.179	4.408	4.300	94,81	97,19
c.) Doprinosi na plaće	2.128	2.173	2.146	97,92	99,13
III. Amortizacija	37.625	37.624	47.909	100,00	78,53
IV. Ostali troškovi	6.856	7.432	6.124	92,25	111,97
V. Vrijednosna usklađenja	5.076	0	1.057	0,00	480,12
VI. Rezerviranja	54	0	0	0,00	0,00
VII. Ostali poslovni rashodi	0	0	0	0,00	0,00
C DOBIT ILI GUBITAK IZ OSNOVNE DJELATNOSTI (A-B)	10.244	4.276	29.780	239,59	34,40
D FINANCIJSKI PRIHODI	434	131	157	331,02	275,50
E FINANCIJSKI RASHODI	8.105	3.691	4.367	219,59	185,60
F DOBIT ILI GUBITAK IZ FINANCIJSKE DJELATNOSTI (D-E)	-7.671	-3.560	-4.208	215,49	182,28
G UKUPNI PRIHODI (A+D)	125.221	124.603	136.497	100,50	91,74
H UKUPNI RASHODI (B+E)	122.648	123.888	110.926	99,00	110,57
I BRUTO DOBIT ILI GUBITAK TEK. GODINE (G-H)	2.573	716	25.571	359,48	10,06
J POREZ NA DOBIT	499	129	4.815	387,06	10,36
K NETO DOBIT ILI GUBITAK TEK. GODINE (I-J)	2.074	587	20.756	353,42	9,99

5.2. IZVJEŠTAJ O FINANCIJSKOM POLOŽAJU / BILANCA

POZICIJA	Stanje na dan	Stanje na dan	Razlika	Indeks
	1.1.2021.	31.12.2022.	(3-2)	3/2
1	2	3	4	5
	u 000 kn	u 000 kn	u 000 kn	
AKTIVA				
A. DUGOTRAJNA IMOVINA	697.179	722.321	25.142	103,61
I. Nematerijalna imovina	699	1.036	337	148,19
II. Materijalna imovina	696.480	719.588	23.108	103,32
III. Odgođena porezna imovina	0	1.697	1.697	0,00
B. KRATKOTRAJNA IMOVINA	155.200	146.598	-8.602	94,46
I. Zalihe	3.385	3.770	384	111,35
II. Potraživanja	98.129	90.871	-7.258	92,60
III. Kratkotrajna financijska imovina	31.668	27.287	-4.382	86,16
IV. Novac u banci i blagajni	22.017	24.670	2.653	112,05
C. PLAĆENI TROŠKOVI BUDUĆEG RAZDOBLJA I OBRAČUNATI PRIHODI	308	660	352	214,26
UKUPNO AKTIVA (A+B+C)	852.687	869.579	16.892	101,98
D. IZVANBILANČNI ZAPISI	608.584	1.655.127	1.046.543	271,96
PASIVA				
A. KAPITAL I REZERVE	567.049	569.123	2.074	100,37
I. Temeljni (upisani) kapital	535.020	535.020	0	100,00
II. Zadržana dobit ili prenes. gubitak	11.273	32.029	20.756	284,11
III. Dobit ili gubitak poslovne godine	20.756	2.074	-18.682	9,99
B. REZERVIRANJA	41.218	41.252	34	100,08
C. DUGOROČNE OBVEZE	133.584	165.044	31.460	123,55
I. Obveze prema bankama i drugim financ. institucijama	133.584	165.044	31.460	123,55
D. KRATKOROČNE OBVEZE	110.073	93.064	-17.009	84,55
I. Obveze prema dobavljačima	54.733	40.169	-14.564	73,39
II. Obveze za poreze, doprinose, prema bankama i sl.	55.340	52.895	-2.445	95,58
E. ODGOĐENO PLAĆANJE TROŠKOVA I PRIHOD BUDUĆEG RAZDOBLJA	763	1.096	333	143,61
UKUPNO PASIVA (A+B+C+D+E)	852.687	869.579	16.892	101,98
F IZVANBILANČNI ZAPISI	608.584	1.655.127	1.046.543	271,96

5.3. IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA

Naziv pozicije	Ostvareno	Ostvareno
	2021.	2022.
1	2	3
	u 000 kn	u 000 kn
Novčani tokovi od poslovnih aktivnosti		
1. Novčani primici od kupaca	149.336	153.390
2. Novčani primici od osiguranja za naknadu šteta		2
3. Novčani primici s osnove povrata poreza	8.991	7.664
4. Novčani izdaci dobavljačima	-35.522	-45.369
5. Novčani izdaci za zaposlene	-17.811	-17.895
6. Novčani izdaci za osiguranje za naknade šteta	-1.544	-1.854
7. Ostali novčani primici i izdaci	-13.686	-19.133
I. Novac iz poslovanja	89.764	76.805
8. Novčani izdaci za kamate	-4	
9. Plaćeni porez na dobit	-1.800	-6.447
A) NETO NOVČANI TOKOM OD POSLOVNIH AKTIVNOSTI	87.960	70.357
Novčani tokovi od investicijskih aktivnosti		
1. Novčani primici od prodaje dugotrajne materijalne i nematerijalne imovine		
2. Novčani primici od prodaje financijskih instrumenata		
3. Novčani primici od kamata		
4. Novčani primici od dividendi		
5. Novčani primici s osnove povrata danih zajmova i štednih uloga		
6. Ostali novčani primici od investicijskih aktivnosti		
II. Ukupno novčani primici od investicijskih aktivnosti	0	0
1. Novčani izdaci za kupnju dugotrajne materijalne i nematerijalne imovine	-33.305	-95.888
2. Novčani izdaci za stjecanje financijskih instrumenata		
3. Novčani izdaci s osnove danizh zajmova i štednih uloga		
4. Stjecanje ovisnog društva, umanjeno za stečeni novac		
5. Ostali novčani izdaci od investicijskih aktivnosti		
III. Ukupno novčani izdaci od investicijskih aktivnosti	-33.305	-95.888
B) NETO NOVČANI TOKOM OD INVESTICIJSKIH AKTIVNOSTI	-33.305	-95.888
Novčani tokovi od financijskih aktivnosti		
1. Novčani primici od povećanja temeljnog (upisanog) kapitala		
2. Novčani primici od izdavanja vlasničkih i dužničkih financijskih instrumenata		
3. Novčani primici od glavnice kredita, pozajmica i drugih posudbi		80.000
4. Ostali novčani primici od financijskih aktivnosti	148	121
IV. Ukupno novčani primici od financijskih aktivnosti	148	80.121
1. Novčani izdaci za otplatu glavnice kredita, pozajmica i drugih posudbi i dužničkih financijskih instrumenata	-48.517	-48.517
2. Novčani izdaci za isplatu dividendi	0	0
3. Novčani izdaci za financijski najam	0	0
4. Novčani izdaci za otkup vlastitih dionica i smanjenje temeljnog (upisanog) kapitala	0	0
5. Ostali novčani izdaci od financijskih aktivnosti	-3.123	-3.420
V. Ukupno novčani izdaci od financijskih aktivnosti	-51.641	-51.937
C) NETO NOVČANI TOKOM OD FINACIJSKIH AKTIVNOSTI	-51.493	28.184
D) NETO POVEĆANJE ILI SMANJENJE NOVČANIH TOKOVA	3.163	2.653
E) NOVAC I NOVČANI EKVIVALENTI NA POČETKU RAZDOBLJA	18.854	22.017
F) NOVAC I NOVČANI EKVIVALENTI NA KRAJU RAZDOBLJA	22.017	24.670

6. UPRAVLJANJE RIZICIMA

PSP kontinuirano prati izloženost sljedećim rizicima: procesni rizik, rizik likvidnosti, tržišni rizik, kamatni, kreditni i valutni rizik, rizik sudskih sporova, zaposlenika, zaštite na radu i IT rizik te strateški i administrativni rizik.

Procesni rizik – Nedostatak adekvatnog održavanja opreme i postrojenja može dovesti do problema u radu tehnološkog procesa na pogonu PSP Okoli. U cilju eliminiranja ovoga rizika provodi se tekuće i investicijsko održavanje te servisne aktivnosti na opremi u skladu sa unaprijed određenim hodogramom. Internim aktima propisano je postupanje sa ciljem promptne nabave materijala i ugovaranja radova/usluga održavanja u svrhu sigurnog i učinkovitog funkcioniranja tehnološkog procesa.

Problematiku migracije plina u slabije dostupna područja ležišta potvrdio je završetak 30. ciklusa povlačenja. Slijedom toga, a kako bi moglo ispuniti ugovorne obaveze prema korisnicima, Društvo je krenulo u nadoknadu količina kupovinom prirodnog plina u iznosima sukladno financijskim mogućnostima Društva. Kako je zbog povećanja i osiguranja operativnosti skladišta neophodna nabava dodatnog plina, kao prihvatljivo rješenje se nameće dobava odnosno preusmjeravanje plina iz ležišta Grubišno Polje nakon što polje bude spremno za eksploataciju.

Rizik likvidnosti – Planiranjem poznatih i potencijalnih novčanih priljeva i odljeva s obzirom na tijek poslovanja PSP kontinuirano provodi mjere redovitog upravljanja rizikom likvidnosti. Potraživanja se naplaćuju u ugovorenom roku što omogućuje podmirenje obveza prema dobavljačima i zaposlenicima, kao i obveza za poreze, doprinose i sl. sukladno ugovorenim i/ili propisanim rokovima.

Tržišni rizik – Prvenstveno se odnosi na rizik od potražnje za uslugom skladištenja. S obzirom na to da je Društvo prodalo sve raspoložive komercijalne SBU-ove tržišni je rizik time uklonjen. Na poslovanje Društva utječe i rizik od povećanja cijena sirovina i materijala koje se upotrebljavaju pri redovitom poslovanju. Jedna od važnih stavki materijalnih troškova jesu troškovi energenata za obavljanje osnovne djelatnosti Društva, a to su prirodni plin za internu potrošnju, čija cijena direktno utječe na operativni trošak poslovanja. Provođenjem otvorenih postupaka nabave te sklapanjem ugovora o nabavi

istih s najpovoljnijim ponuđačem minimiziran je ovaj tržišni rizik. Dodatno ugradnjom elektromotornog kompresora, pored plinskih kompresora, diversificirani su izvori energenata za najveće potrošače te su time ostvarene pretpostavke za kvalitetnije upravljanje troškovima energenata.

Kamatni rizik – Odnosi se na rizik od promjene vrijednosti financijskih instrumenata zbog promjene tržišnih kamatnih stopa u odnosu prema kamatnim stopama primjenjivim na financijske instrumente. Rizik od kamatnih stopa pri tijeku novca jest rizik od promjenjivih troškova kamata na financijske instrumente tijekom razdoblja. Društvo ima znatan iznos dugoročnih kredita, ali kamatni je rizik minimaliziran, jer je većina kredita ugovorena uz kamatnu stopu koja nije vezana uz kretanje referentne kamatne stope na tržištu.

Kreditni rizik – Financijska imovina koja potencijalno može dovesti Društvo u kreditni rizik sastoji se uglavnom od novca, novčanih ekvivalenata i potraživanja od kupaca. Društvo nema drugih značajnijih koncentracija kreditnog rizika.

Društvo je sve viškove novčanih sredstava plasiralo jedino u obliku oročenih novčanih sredstava u renomiranim bankama te imovina nije bila izložena utjecaju kreditnog rizika. S obzirom na tendenciju pada kamatnih stopa na oročene depozite, Društvo je donijelo odluku o ulaganju dijela slobodnih novčanih sredstava u obvezničke fondove, koji po svojim karakteristikama nisu rizični za ulaganje, jer novčana sredstva iz svojeg portfelja ulažu najvećim dijelom u državne vrijednosne papire. Iako su analize tržišta kapitala upozorile na mogućnost ostvarivanja većeg prinosa ulaganjem u dioničke fondove, isto nije realizirano zbog rizika od velike volatilnosti vrijednosti dionica. Naime, Društvo provodi jasno zadanu strategiju sigurnosti i pri pružanju svojih usluga i u raspolaganju slobodnim novčanim sredstvima.

Valutni rizik – Izloženost Društva valutnom riziku proizlazi iz obveza prema inozemnim dobavljačima te činjenici da cjelokupni prihod ostvaruje samo u nacionalnoj valuti.

Sudski sporovi – Društvo vodi dva materijalno značajna sudska spora u svojstvu tuženika.

Dana 3.3.2017. godine tvrtka INA-Industrija nafte d.d. kao pravni sljednik tvrtke Prirodni plin d.o.o. podnijela je tužbu protiv Društva radi naknade štete u vezi provođenja postupka raspodjele skladišnih kapaciteta podzemnog skladišta plina Okoli za plinsko razdoblje od 2014. do 2017. godine te navodne štete, koja je nastala u vezi provođenja postupka raspodjele prodaje nepovučenog plina, u skladu s Pravilima korištenja sustava skladišta plina (NN 12/2013) te Pravilima i uvjetima otvorenog postupka prodaje nepovučenog plina, u vlasništvu tvrtke Prirodni plin d.o.o. iz podzemnog skladišta plina Okoli u travnju 2014. godine. Naknada koju tražitelj zahtjeva iznosi 194.350.469 kuna uvećano za zatezne kamate od dana podnošenja tužbe i parničnog troška uvećanog za zatezne kamate. U predmetnom postupku 12.3.2019. godine zakazano je pripremno ročište koje je odgođeno, te je sljedeće održano 13.6.2019. godine, nakon čega nije bilo daljnjih radnji u postupku, odnosno od tada nije sukladno rješenju Suda zakazano ročište za glavnu raspravu, niti je moguće procijeniti kada će biti.

Društvo je temeljem pravnog tumačenja do kraja 2019. godine rezerviralo iznos mogućeg gubitka spora u visini od 40.813.598 kuna. U razdoblju od 2020. do 2022. godine nije zakazano niti jedno novo ročište jer je rad sudova usporen ili zaustavljen zbog pandemije koronavirusa. Društvo stoga nije obavljalo promjene priznatog iznosa rezerviranja koje predstavlja najbolju procjenu sadašnje obveze vjerojatnih budućih odljeva, dakle, u slučaju gubitka spora.

Dana 15.11.2022. godine tvrtka Međimurje plin d.o.o. podnijela je tužbu i zahtjeva od tuženika PSP naknadu štete koju je isti navodno pretrpio uslijed obustave pružanja usluge skladištenja radi obavljanja redovitog godišnjeg HD-mjerenja bušotina PSP Okoli od 3.3.2022. godine od 6:00 h do 7.3.2022. godine do 6:00 h te uslijed redovite promjene ciklusa rada sustava skladišta PSP Okoli od dana 7.3.2022. godine od 6:00 sati u način rada utiskivanja. Naknada koju tražitelj zahtjeva iznosi 28.147.362 kn, kao i naknadu parničnih troškova, iznos kojih u ovom trenutku nije moguće predvidjeti. U predmetnom postupku dana 2.2.2023. godine dostavljen je odgovor na tužbu, te daljnjih radnji u postupku nije bilo.

Procjena ishoda po odvjetničkom uredu je da vjerojatnost uspjeha nadilazi vjerojatnost neuspjeha Društva u postupku.

Društvo će vlastitim resursima i angažiranjem vanjskih suradnika pravovremeno reagirati na sve podneske tužitelja i zahtjeve suda.

Rizik zaposlenika – U nedostatku zaposlenika koji raspolažu znanjima potrebnim za obavljanje poslovnih aktivnosti pri zamjeni odsutnog zaposlenika postoji rizik nemogućnosti izvršavanja poslovnih zadataka. Stoga se potiče kontinuirana komunikacija između zaposlenika te timski rad sa svrhom upoznavanja sa poslovnim procesima kolega/ica kako bi veći broj zaposlenika poznao poslovne aktivnosti u širem djelokrugu, a ne samo onih obuhvaćenih opisom poslova svog radnog mjesta.

Rizik zaštite na radu - Upravljanje rizikom zaštite na radu na radnom mjestu je jedan od ključnih alata za poboljšanje profesionalnih sigurnosnih i zdravstvenih uvjeta rada. Primjenom norme HRN EN ISO 45001:2018 (Sustav upravljanja zaštitom zdravlja i sigurnosti) u PSP-u uspostavljen je preventivni pristup upravljanja rizikom što obuhvaća prepoznavanje rizika i umanjivanje rizika. U internim aktima definirani su ciljevi, planovi mjera i programa u području zaštite zdravlja i sigurnosti kao i upravljanje rizicima po zdravlje i sigurnost u Društvu.

Rizik IT sigurnosti – Pohranjivanje podataka na samo jednom mjestu može dovesti do opasnosti od njihova djelomičnog ili potpunoga gubitka. Stoga je ugovorena usluga vanjske sigurnosne pohrane podataka. Isto tako postoji rizik od neadekvatne zaštite i nadzora računalne mreže, pa se u svrhu odgovarajuće zaštite i sigurnosti ugovaraju rješenja koja značajno podižu nivo sigurnosti IT sustava.

Strateški i administrativni rizici – Postoji mogućnost prolongiranja realizacije projekata Društva zbog kašnjenja mjerodavnih institucija pri izdavanju potrebnih dozvola. PSP kontinuirano komunicira s mjerodavnim i nadležnim tijelima te vodi računa o tome da se potrebni zahtjevi i dokumentacija predaju na vrijeme.

7. PLANIRANI DALJNI RAZVOJ DRUŠTVA

PSP i u narednom razdoblju planira ulaganja u cilju poboljšanja radnih karakteristika sustava skladišta, kao i sigurnosti i pouzdanosti tehnološkog procesa utiskivanja i povlačenja plina, odnosno da se u svakom momentu korisnicima skladišta može pružiti tržišno kvalitetna usluga. Na PSP Okoli u budućem razdoblju mogući su novi investicijski projekti koji mogu ići u smjeru održavanja ili povećanja kapaciteta povlačenja plina iz skladišta (npr. ulaganjima u bušotinski fond u smislu izrade novih radnih bušotina ili novih kanala bušotina iz postojećih bušotina), a isto tako i u smjeru povećanja energetske učinkovitosti tehnološkog procesa, naročito korištenjem obnovljivih izvora energije ili razmatranja mogućnosti skladištenja vodika u postojećem skladištu. Također, pažnja će se posvetiti razvoju sustava skladišta plina u RH, tj. ulaganju u nove, dodatne kapacitete sustava skladišta kako bi se postigla veća fleksibilnost, ekonomičnost i efikasnost u radu sustava skladišta, ponudile nove usluge potencijalnim korisnicima te generalno povećala tržišna konkurentnost. Uz navedeno planirana su ulaganja i razvoj projekata sa ciljem povećanja energetske učinkovitosti i zaštite okoliša.

Potreba daljnjeg razvoja sustava skladišta plina u RH prepoznata je i kroz usvojenu Strategiju energetskog razvoja RH do 2030. godine s pogledom na 2050. godinu (dalje u tekstu: Strategija). Tako se u poglavlju Razvoj energetske infrastrukture u dijelu koji se odnosi na Transport i skladištenje prirodnog plina navodi da strateške smjernice izgradnje energetske infrastrukture za plin uključuju i podzemna skladišta plina. Točnije, navodi se: "Razvoj sustava za skladištenje plina obuhvaća dogradnju postojećeg podzemnog skladišta plina, izgradnju i puštanje u rad novog (vršnog) podzemnog skladišta plina te potencijalnu izgradnju novog sezonskog skladišta plina sukladno mogućnostima i potrebama".

U dijelu Strategije pod naslovom Sigurnost opskrbe energijom navodi se: "Neophodno je osigurati unutarnju operativnu sigurnost opskrbe plinom, kao i sigurnost dobave plina te razmotriti mogućnost određivanja obveznih ili strateških zaliha plina. RH se u ovom trenutku opskrbljuje plinom iz domaće proizvodnje i uvoza. Dobavne je pravce potrebno diversificirati te povećati kapacitete skladišta plina".

I na kraju, pod Zaključnim razmatranjima, samo se još jednom dodatno ponavlja: "Osiguranje zadovoljavajuće razine sigurnosti opskrbe plinom moguće je razvojem domaće proizvodnje i/ili izgradnjom novih dobavnih kapaciteta te razvojem podzemnih skladišta plina".

U takvom kontekstu, realizacija projekta PSP Grubišno Polje svakako ima svoj značaj i opravdanost. U 2022. godini na lokaciji eksploatacijskog polja započela je izgradnja naftno-rudarskih objekata i postrojenja u funkciji pridobivanja i proizvodnje prirodnog plina iz originalnog ležišta. Stavljanje budućeg PSP Grubišno Polje u rad kao funkcionalnog skladišta plina planira se najranije za 2027. godinu. PSP Grubišno Polje planirano je kao skladište relativno malog radnog volumena (predviđeno 117.000.000 m³, sukladno prihvaćenom Projektu razrade i eksploatacije za podzemno skladište prirodnog plina), ali relativno značajnih ulazno/izlaznih kapaciteta, do 100.000 m³/h u povlačenju te do 70.000 m³/h u utiskivanju.

U dugoročnom razdoblju, nakon puštanja PSP Grubišno Polje u rad, potrebno je planirati nove dodatne kapacitete u sustavu skladištenja prirodnog plina u obliku izgradnje još jednog podzemnog skladišta. U svrhu pronalaženja novih potencijalnih lokaliteta i geoloških struktura za skladištenje prirodnog plina na iscrpljenim i/ili napuštenim eksploatacijskim poljima ugljikovodika u RH ili na poljima, gdje će u narednom razdoblju eksploatacija ugljikovodika biti trajno obustavljena, pokrenute su aktivnosti u suradnji s Agencijom za ugljikovodike, koja u svom fondu podataka posjeduje opsežnu bazu geoloških, geofizičkih i bušotinskih podataka u smislu uvida i pregleda istih, kao preduvjet za buduću analizu i interpretaciju potencijalnih prostora. Tijekom 2023. godine PSP bi mogao izdvojiti konkretne lokalitete od potencijalnog interesa te bi se potom krenulo u planiranje i projektiranje istražnih radova u svrhu dobivanja dodatnih podataka o potencijalnim ležištima.

Daljnji razvoj sustava skladišta plina svakako je ovisan i o razvoju plinskog transportnog sustava u cjelini, u smislu spajanja na međunarodne plinske sustave putem interkonekcijskih plinovoda ili preko eventualnih proširenja kapaciteta LNG terminala. Svi takvi projekti mijenjaju položaj RH iz krajnje destinacije fizičkih tokova plina u tranzitnu zemlju za transport plina, odnosno uloga skladišta plina u RH potencijalno se mijenja iz zadovoljavanja uglavnom domaćih potreba prema pružanju usluga na širem tržištu.

8. VAŽNI POSLOVNI DOGAĐAJI NAKON 31.12.2022. GODINE

Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja, Uprava za energetiku izdalo je 16.3.2023. godine Rješenje za probnu eksploataciju ugljikovodika za tehničko-tehnološka ispitivanja naftno-rudarskih objekata i postrojenja na eksploatacijskom polju za podzemno skladištenje plina Grubišno Polje. Probna eksploatacija je odobrena u trajanju od godinu dana od izdavanja ovog Rješenja i može se produžiti uz dodatni zahtjev ako ne bi bili postignuti temeljni zahtjevi i razlozi probne eksploatacije.

Ministarstvu graditeljstva i prostornog uređenja, Upravi za prostorno uređenje i dozvole državnog značaja prijavljen je početak pokusnog rada 10.3.2023. godine na građevini Podzemno skladište prirodnog plina na eksploatacijskom polju za podzemno skladištenje prirodnog plina Grubišno Polje – 1. Etapa – rekonstrukcija magistralnog plinovoda Virovitica – Kutina DN500/50 izgradnjom plinskog čvora Grubišno Polje, izgradnja mjerne stanice i spojnog plinovoda od mjerne stanice do plinskog čvora. Početak pokusnog rada predmetne građevine bio je predviđen za 20.3.2023. godine.